

İNTERNET VE ELEKTRONİK TİCARET; ELEKTRONİK TİCARETİN DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE GELİŞİMİ

ÖZET

Son yirmi yılda iş dünyası bilgisayar, üretimin otomasyonu, muhasebe-finansman uygulamaları, bilgi depolama ve işleme gibi ihtiyaçlarını son derece hızlı yapabilmek için kullanmıştır. Bu nedenle, bu alana bilgi işlem (data processing) uygun görülmüştür. Bugün ise iş dünyası, bilginin stratejik değerine önem vermekte ve bilgisayar veri işleme yerine, veri kullanma ve yönetim olanaklarını artırma amacına yönelmiştir. Bu nedenle bilgi işlem terimi yerini bilgi teknolojisine bırakmıştır.

Genel bir tanım itibarıyla internet, milyonlarca bilgisayarın birbirine bağlanması ile oluşturulmuş dünya çapındaki bilgisayar ağına verilen isimdir. İnternet tüm dünyayı saran bilgisayar ağlarının ağıdır. İnsanlar, 'kullanıcılar'tamamen iletişime dayalı küresel bir topluluk yaratmaktadırlar. İnternet bir iletişim ağı olmaktan öte, bir toplumdur. Bundan dolayı, bu iletişim ağları bir post modern kültür niteliğini kazanmaktadır.

Elektronik ticaret iş süreçlerinin elektronik ortamlarda gerçekleştirilmesidir. E-ticaret, interneti geniş kitlelere, politikacılara anlatmak için kullanılan kilit bir sözcüktür. Tüm iş dünyasına ve dolayısıyla tüm vatandaşlara hitap ettiği için, internetin hemen tüm boyutlarını kapsamaktadır. Siber uzayda çalışan şirketlerin internetle pazar ve pazarlama analizleri için veri toplayabilmeleri, test ürünleri ile ilgili geri besleme almaları, ve ürün iyileştirme yapmaları mümkün olmaktadır. İnternet üzerinde gerçekleştirilebilecek olan bu faaliyetlerin iki pazar üzerinde yapılmakta olduğu gözlenmektedir. Bu pazarlar, tüketici ve üretici pazarlarıdır. Son tahminlere göre elektronik pazarlarda ticaret hacmi, nihai tüketicilere internet üzerinden yapılan satışların geçen yıl 8 milyar dolar olan cirosu 2003 yılında 108 milyar dolara yükselecek; firmalar arasındaki elektronik ticaret hacmi ise 1998'de 43 milyar dolardan 2003 yılında 1.3 trilyon dolara sıçrayacaktır. Elektronik ticaret, bireyler ve kurumların; açık ağ ortamında (İnternet) ya da sınırlı sayıda kullanıcı tarafından ulaşılabilen kapalı ağ ortamlarında (İntranet) yazı, ses ve görüntü şeklindeki sayısal bilgilerin işlenmesi, iletilmesi ve saklanması temeline dayanan ve

bir değer yaratmayı amaçlayan ticari işlemlerinin tmnde ifade etmektedir. Bu çerçevede, ticari sonuçlar doğuran ya da ticari faaliyetleri destekleyecek eğitim, kamuoyunu bilgilendirme, tanıtım-reklam vb. amaçlar için elektronik ortamlarda yapılan işlemler elektronik ticaret kapsamında değerlendirilmektedir.

İletişim ve bilgi teknolojilerindeki gelişmelere bağlı olarak 1980'li yılların ikinci yarısında ortaya çıkmış olan elektronik ticaret kavramı, günümüzde hem ulusal hem de uluslar arası forumlarda en çok tartışılan konuların başında gelmektedir. Bu gelişmenin en önemli nedenleri; iletişim ve bilgi teknolojilerinin daha önce öngörülemeyen imkanlar sunması, bunun yanısıra dünya ticaret hacminin küreselleşme akımları ve bu akımları düzenlemeye yönelik uluslar arası anlaşmalar ile giderek artmasıdır. Elektronik ticaret, bilgi, ürün veya hizmet satın alma ve satma faaliyetinin bilgisayar ağları kanalıyla gerçekleştirilmesinin yanısıra; sunulan bilgi, ürün veya hizmet için talep yaratmak (pazarlama), müşteri desteği vermek (satışın bütün evrelerinde) ve de ticari kurumlar ve müşterileri arasındaki ticari ve lojistik iletişimi yine küresel bilgisayar ağları kanalıyla sağlamaktır. Bunun yanında firmanın yönetimini kolaylaştırıcı bilgileride sağlamaktadır.

- Elektronik ticaret, internet üzerinde sunulan bilgi, ürün ve hizmetlere hemen hemen dünyanın her yerinden anında ve rahatlıkla erişim imkanı sağlamaktadır,
- Elektronik ticaretin 24 saat 7 gün çalışabilen altyapısı, iletişimi ve alışverişi kısıtlayıcı zaman problemini ortadan kaldırır,
- Elektronik ticaretin güvenilirliği istatistiklerle ispatlanmıştır. Gelişmekte olan yeni teknolojilerin güvenilirliği dahada kuvvetlendirmesi beklenmektedir,
- Elektronik ticaretin altyapısı ile tüketicilerin tercihleri, alışkanlıkları ve demografik özellikleri takip edilebilir ve bu bilgiler kullanılarak ürün veya hizmet satın alanla, satan arasında kişiye özel ticari ilişki kurulabilir,
- Elektronik ticaret evrenseldir. İnternet ile birlikte sınırlarda kalktığı için rekabet küresel hale gelmiştir. Bu küresel rekabet ortamında arz edilen ürün ve hizmetlerden "kalite-maliyet-mşteri hizmeti" geninde en st dzeye ıkabilenler kresel anlamda başarılı olmaktadır.

INTERNET AND ELECTRONIC COMMERCE; DEVELOPING OF ELECTRONIC COMMERCE IN THE WORLD AND TURKEY

SUMMARY

In the last two decades, business world used computer to speed up production automation, accounting-financial applications, database and processing. For this reason, data processing had been chosen. But today business world has put emphasis on strategic importance of information and is trying to make use of computer in this fields of data using and increase in management possibilities instead of data processing. That is why, the term (data processing) has been substituted by information technology.

General description of internet is the title given to the world-wide network of all other numerous computers. It is the network of all other minor networks on earth. Network users are creating a global community depending on communication. It is a community rather than a network. This is the reason for the networks to gain a qualification of post-modern culture.

E-commerce is the application of business processes in electronic environment. It is the key word to make the communities and politicians realize what internet is. It covers almost all services of internet because it interests the whole business world and individuals. This is the possibilities on internet of working on the syberspace company to adding data for market and market analysis, feedback for test production and improving to better production. On the internet, There are two markets which are consumer and industry markets. Consumer market capacity is 8 million dollars, industry market capacity is 43 million dollars in 1998. According to last estimates, consumer market and industry market capacity will increase 108 million and 1.8 billion US\$ in 2003.

E-commerce means written, audio and visual format of digital information of every kind of commercial processing, developing, transmitting and saving in the intranet limited environment and internet unlimited net environment. From this point of view,

e-commerce covers commercial outputs, training to support commercial activities, advertisement and others in commercial environment.

Depending on the advancement in information technology e-commerce from the second half of 1980s on has been the most discussed subject nationally and internationally the most important reason for this advance is the unforeseen services of IT (Information Technology) and globalization tendencies in the world trade organization.

Besides what internet does with information product and service activities, e-commerce also provides consumer procurement, commercial and logistic communication between the firms and consumer.

- E-commerce provides accessibility to the information, products and services all over the world,
- E-commerce eliminates limited time factor in communication and provides 24 hour service,
- E-commerce proved itself statistically. It is expected to support the dependability better,
- It is possible to inspect the infra structure of e-commerce, consumer preferences, custom and demografic specialities and provides personal commercial interface between the buyer and seller,
- E-commerce is universal. Competition has become global because of boundries broken by internet. In this global competition environment those who can climb to the topmost become successful in quality-cost, consumer service triangle.